

Tot seguit, en una segona part restringida a l'Acadèmia Oberta als Mitjans de Comunicació pròpiament dita, es va obrir el debat sobre la incorporació d'aquest lèxic LGTBI, amb les valoracions pertinents. També s'hi va tornar a parlar, com en trobades anteriors, de la necessitat que la Secció Filològica doni respostes més ràpides als neologismes que apareixen en el cabal informatiu i que, lògicament, encara no estan recollits pel *DIEC2*.

La feina lexicogràfica no s'acaba mai.

Magí CAMPS
Institut d'Estudis Catalans

Congrés Internacional «Proscrits, marginats i minories a la Corona d'Aragó (s. xv-xviii). Textos i vides» (Universitat de València, 15 d'octubre de 2020). — El 15 d'octubre de 2020 tingué lloc, a la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació de la Universitat de València, un congrés internacional *online* —són els signes dels nous temps— sobre el tema «Proscrits, marginats i minories a la Corona d'Aragó (s. xv-xviii). Textos i vides», que fou organitzat pels membres del projecte d'investigació titulat «*Biografías marginales: violencia, sexo, género e identidad. Edición y análisis de las fuentes documentales valencianas de la época foral*», del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades del Gobierno de España; i que comptà amb la col·laboració de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, el Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València, el Dipartimento di Filologia Moderna de la Università di Napoli «Federico II», el Dipartimento di Culture e Civiltà de la Università di Verona i el Dipartimento di Lingue e Culture Moderne, de la Università «Suor Orsola Benincasa» (Nàpols). El congrés fou dirigit pel professor Vicent Josep Escartí, investigador principal del projecte, i per Rafael Roca.

Així, a través del web <<https://biografiesmarginals.com/congressos>> es varen poder resseguir, de manera oberta, les més de seixanta comunicacions que elaboraren diferents investigadors/es de dins i fora del territori catalanoparlant, i que estaven dividides en cinc blocs temàtics: «Dones i violència de gènere», «Minories ètniques i religioses», «Diversitat sexual i marginalitat», «Persones al marge de la llei» i «Textos i documents invisibilitzats».

La principal intenció de la trobada científica fou aplegar informació i notícies al voltant del que podríem qualificar com a «veus silenciades»: individus i col·lectius que, per diferents raons, varen ser ocultats o minoritzats pels relats polítics, administratius, literaris..., que en el passat elaborà el poder. És així com les persones que ocupen una posició accessòria en múltiples documents històrics, com ara processos judicials, confessions, narracions, memòries, epístoles..., esdevenen, des d'aquesta perspectiva, una font de primer ordre per a la reconstrucció dels comportaments socials i la història de les mentalitats.

Parlem de biografies marginals que, per exemple, tenen com a protagonistes: dones que varen ser víctimes de la violència masclista; homosexuals —masculins i femenins— i transsexuals criminalitzats; moriscos, criptojudaitzants i heretges condemnats per les seues creences religioses; bandolers i delinqüents que vivien «sense rei ni llei»... Subjectes, en definitiva, que ens aproximem a les passions i les pulsions més bàsiques d'una bona part de la societat de l'antic règim.

D'aquesta manera, al primer dels apartats —titulat «Dones i violència de gènere»— trobem aportacions sobre temes com ara: la violència als sermons de sant Vicent Ferrer, vides marginals femenines en la València del segle xv, un cas de segrest i violació a l'Ontinyent de 1538, el paper de la dona en la València dels segles xvi i xvii, la violència física i econòmica vers les dones a la Mallorca del segle xvii, la violència contra les dones al dietari barroc d'Aierdi i el discurs eclesiàstic davant del maltractament femení a l'època moderna.

Pel que fa al segon bloc —«Minories ètniques i religioses»—, destaquen els treballs al voltant de: la visió lulliana de l'islam, la teologia corelliana per a conversos, bregues i avalots en el Benicolet morisc (segle XVI), el conflicte de l'ètnia gitana a Tarragona en el segle XVIII, la coexistència de minories religioses, i les imatges del musulmà en la pintura valenciana.

Així mateix, no menys interessants resulten els estudis sobre el tema «Diversitat sexual i marginalitat», entre els quals en trobem de dedicats als captius redimits per Germana de Foix, sodomia i inquisició, la prostitució en diverses obres literàries, els processos contra sodomites valencians del segle XVI (que complementen així les dades adduïdes per Jaume Riera referides a Catalunya) i el cas d'una bruixa de Traiguera.

Entre els treballs que s'ocupen de les «Persones al marge de la llei», n'hi ha que parlen del control i tràfic d'armes en la Corona d'Aragó, pirates i corsaris, bandolers i bandositats, notícies, sancions i càstigs dels perseguits per la justícia valenciana al segle XV, un jove delinqüent en l'Alzira del segle XVI i un cas de necrofilia a Algemesí (1912).

I en darrer lloc, en el bloc dedicat a «Textos i documents invisibilitzats» se'n recullen sobre: la identitat de Lluçifer a partir dels sermons de sant Vicent Ferrer, pobresa i marginalitat, vides i successos del monestir de Sant Jeroni de Cotalba, l'interés lingüístic d'uns processos criminals (segles XVI-XVII) i l'expulsió dels jesuïtes valencians per part de Carles III.

En suma, i en definitiva, es tracta d'una quantitat d'informació ingent que fins ara restava oculta; i que, en el futur, permetrà perfilar amb major nitidesa quina era la mentalitat dels nostres avantpassats. De fet, com a dada relacionada amb un dels temes centrals del congrés, la invisibilització de les dones, resulta pertinent apuntar que el *Diccionari Normatiu Valencià* de l'AVL ha incorporat el cultisme «criptogínia», que defineix com a «ocultació dels referents femenins»; un terme creat i difós des de la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació de la Universitat de València.

Que la trobada acadèmica es realitzara *online* va facilitar la participació d'investigadors/es pertanyents a un total de vint-i-una universitats diferents, tant d'Europa com d'Amèrica; i que, a les diferents sessions del congrés, s'hi inscrivieren més de 400 persones. Dades que són molt difícils d'assolir quan les sessions són presencials.

Per a qui desitge visionar-les, les comunicacions són accessibles a través del web indicat anteriorment. Són, sens dubte, una mostra eloqüent de la història oculta de les terres de llengua catalana.

Rafael ROCA
Universitat de València

La II Jornada Solà a la Universitat de Barcelona (16 d'octubre de 2020). — El 16 d'octubre de 2020 es va celebrar la II Jornada Joan Solà per retre homenatge al lingüista, professor i prohoms de la llengua, coincidint amb el desè aniversari de la seva pèrdua. L'acte va tindre lloc a l'aula Joan Maragall de l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona, i el va organitzar la Secció de Lingüística Catalana del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la mateixa universitat. Per bé que l'aforament era força limitat a causa de la pandèmia, tot el públic interessat va poder seguir la Jornada gràcies a la difusió virtual.

Les paraules d'obertura, les van pronunciar Mercè Puig, vicerectora; Neus Nogué, professora de la Universitat de Barcelona; F. Xavier Vila, director del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, i Josep Solervicens, vicedegà de Recerca i Relacions Internacionals de la Facultat de Filologia i Comunicació.

La primera ponència va ser a càrrec de Maria Teresa Espinal, professora de la Universitat Autònoma de Barcelona, que destacà la contribució de Solà en la seva tesi doctoral (1970) i a *Es-*